

Підсекція «Нормативно-правове забезпечення
підприємств»

УДК43.222.4:343.224.1

**ЗЛОЧИННІСТЬ ТА ПРОФІЛАКТИКА ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД МОЛОДІ УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**

Студ. В.І. Альохіна, гр. БП-1-15
Науковий керівник О.М. Коваль
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання: Протягом останнього часу однією з найбільш небезпечних загроз національним інтересам України залишається проблема криміналізації суспільства, зростання злочинності у різноманітних її проявах. Завданням є відображення закономірностей, за якими існує злочинність, які чинники наштовкують молодь вчиняти злочини, а основною метою дослідження є профілактика запобігання кримінальних правопорушень серед молоді України.

Об'єкт та предмет дослідження. Проблема злочинності серед молоді за всіх часів є високо актуальною проблемою суспільства. Не є тут винятком об'єкт дослідження - сучасне українське суспільство. Адже мова йде про ту його частину, яку воно має підтримувати та всіляко забезпечувати її фізичне, психічне та моральне здоров'я, виховання, підготовку до виконання своєї суспільної ролі за природним законом зміни поколінь.

Методи та засоби дослідження. У цьому дослідженні розглянуто критерії, які зосереджені на протидію злочинності, засоби і методи, що спрямовані на активне виявлення злочинних проявів у всіх сферах суспільного життя. Потрібно за допомогою аналізу соціальних (політичних, економічних, правових, моральних) явищ, що мають місце у суспільному житті, ідентифікувати злочинність, тобто виявити ознаки ураженості нею тих чи інших сфер суспільного життя.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Криміногенна ситуація в Україні останніми роками істотно змінилась щодо динаміки і структури злочинності. За умов соціально – економічної нестабільності, зниження правосвідомості населення та девальвації моральних цінностей, окремі форми протиправної поведінки стали розглядатися в масовій свідомості як соціально допустимі й навіть повсякденні.

Результати дослідження. Найголовніше, що ставить злочинність в ряд актуальних проблем наукового вивчення, це характер її суспільної небезпеки: злочинність морально спотворює молодь, яка є активним суб'єктом суспільного відтворення. Громадянська незрілість, моральні збочення неповнолітніх, тим паче вчинення ними суспільно небезпечних діянь, якими є злочини, мають викликати (знову-таки, за нормальних соціальних умов) виняткову занепокоєність суспільства, держави, вимагають глибокого аналізу та вжиття всіх необхідних заходів для недопущення таких проявів, запобігання їх вчиненню, найбільш раціонального реагування на вчинені злочини, включаючи застосування покарання та альтернативи останньому.

Мають місце певні природні закономірності, за якими існує злочинність. Кримінологія, як наука про злочинність, покликана відкривати ці закономірності та пропонувати їх для використання у практиці протидії злочинності. Тоді ця практика перестане бути протиприродною й антинауковою, тобто порушенням законів, за якими існує злочинність. Зокрема, так звана натуралістична кримінологія, що пізнає ці природні закони існування злочинності, є основою для розвитку в Україні нової концепції протидії злочинності, яку можна викласти у вигляді наступної формули: правова культура громадян плюс юстиція. Ця формула вказує на існування кримінологічної закономірності, згідно з

якою, протидія злочинності може бути ефективною лише тоді, коли вона полягатиме у використанні двох факторів: по-перше, діяльності, спрямованої на підвищення правової культури громадян — це радикальний фактор, а по-друге, діяльності у вигляді юстиції — це паліативний фактор.

Сьогодні, на жаль, на порушення формули «правова культура громадян плюс юстиція» протидія злочинності зводиться до «вдосконалення» юстиції, тобто до фактора, який має паліативне значення, і зовсім не використовується радикальний фактор, а саме: підвищення правової культури громадян. Це призводить до гіпертрофії ролі юстиції й атрофії ролі правової культури громадян у протидії злочинності. Така протидія суперечить законам кримінології і тому приречена бути неефективною.

Використання в процесі кримінологічного аналізу злочинності даних щодо кількості населення у віці кримінальної відповідальності пов'язано з серйозними труднощами, оскільки в державній статистиці населення відповідні показники щороку не вираховуються. Крім того, оскільки вік настання кримінальної відповідальності істотно розрізняється в різних країнах, їх порівняння за коефіцієнтами злочинності, розрахованими таким чином, є некоректним. Через це, на практиці частіше використовуються коефіцієнти злочинності, розраховані на все населення.

Статистика за 2017 рік в Україні, за даними Міністерства внутрішніх справ, показує, що зареєстровано майже 496 тисяч злочинів. При цьому Генеральна прокуратура виявила за 2017 рік 523,9 тисячі злочинів. Цікаво, але Київ не увійшов до списку найбільш криміногенних міст України. А найнижчий рівень злочинності зафіксований у Донецькій і Луганській областях (звичайно, на неокупованих територіях). Найбільше правопорушень стається в Харкові, Одесі, Запоріжжі та Дніпрі.

В Україні у сучасній ситуації слід реформувати кримінальну юстицію, а саме: діяльність державних органів, уповноважених на протидію злочинності, має бути спрямована на активне виявлення злочинних проявів у всіх сферах суспільного життя шляхом застосування для цього не лише інструментів, передбачених нормами кримінально-процесуального законодавства, а й інструментів, що є в арсеналі сучасних соціальних технологій. Потрібно за допомогою аналізу соціальних (політичних, економічних, правових, моральних) явищ, що мають місце у суспільному житті, ідентифікувати злочинність, тобто виявити ознаки ураженості нею тих чи інших сфер суспільного життя. Сучасна вітчизняна та зарубіжна кримінологічна наука має досить багатий арсенал ефективних інструментів протидії злочинності, який, на жаль, не використовується в Україні. Ігнорування його робить Україну незахищеною від різноманітних породжень кризи — так званих кризогенних факторів. В Україні кримінальний компонент є чинником усіх криз — і політичних, і економічних, і правових, і моральних. Іншими словами, злочинність відіграє свою значну роль в існуванні будь-якої кризи.

Висновок. Отже, кримінальні правопорушення серед молоді тісно й неперервно пов'язані з соціально-економічним розвитком української держави. Ці проблеми держави породжують нестабільність українського населення, суспільства, громадян та утворюють політичні, економічні, правові та моральні переконання, які в свою чергу налаштовують молодь вчиняти різні за своїм спектром кримінальні правопорушення.

Ключові слова: злочин, злочинність, кримінальне правопорушення, молодь.

ЛІТЕРАТУРА

1. Павлов В. Г. Субъект преступления и уголовной ответственности / В. Г. Павлов. — СПб., 2000. — С. 5.
2. Закалюк А. П. Курс сучасної Української кримінології: теорія і практика. У 3 кн. / А. П. Закалюк. — К. Видавничий дім "Ін Юре", 2007. — С. 467.
3. Костенко О., Стаття «Проблема №1 - злочинність», газета «День», №62, 2009 рік.